

puno gnoja, a na svrhu dade prihod koji mučno pokrije i same ručne troškove za obradivanje, izuzev ona zemljišta, a zalibože ima ih mnogo, podvrgnuta jesenskim i zimskim poplavama, gdje no kukuruz, koji se goji svake godine, ako se voda na vrijeme osuš nalazeć pogodne uvjete vlage i hrane, daje prihod baš dobar a kad i kad izvanredan.

Da je moguće poboljšati u obće gojenje pšenice i drugih žita u mjestima i zemljama zgodnim, a da bi prihod mogao biti veći nego li ukupno današnji, mislim da je to izvan sumnje, budu li se znale i htjele uproraviti one prakse koje su potrebite u tom pogledu, između kojih osobito: pomljivi izbor zgodna sjemena, i razborito oplođivanje tla.

Izbor stanovite vrsti žita, može biti od velike gospodarske znamenitosti za jedan predjel ili jedno okružje, a stalno je da bi se proizvod naših žitija, u ono malo što se goji, u velike poboljšao, kad bi se dalo veće važnosti nego li je danas, uporabi sjemena dobro zrela, čista, jedra i vrsti kadre da se okoriste sa plodovitošću tla, koje taman mora biti dobro priredjeno i pognojeno kad se njemu ima povjeriti sjeme izabrane i rodne vrsti, inače nema za stalno uspjeha; jer su bolje vrsti proizvodi usavršena gojenja, po tom naviknute dobro hranitbi i gojenju, bez česa ne samo da ne dadu razglaseni i visoki prihodi, već svakako nazaduju. — Stoga se može reći da dobro sjeme sačinjava bitan čimbenik za povećanje prihoda i rodnosti tla, a u ovom pogledu imademo, žalibože, kod nas, mnogošta da saželim, jer su naše zemlje umorene i osiromašene.

Da bude povraćena našim zemljama prijašnja plodovitost, nisu dostatna obična gnojenja sa stajskim gnojem, i ako su nadopunjena umjetnim gnojem: za to treba drugih sredstava, te baš mislim da bi se najekonomičnija plodovitost oranica i najgladnijih, mogla uspješno postignuti dubokim oranjem zemlje, i zgodnim gojenjem sočivnjača bilo samih po sebi, bilo sa žitaricama, uz pripomoć gnojiva fosfatičnih i pepelnatih, više ili manje jakih po naravi zemlje.

Govoreć ovako ja polazim s' načela, da u našim zemljama, a osobito u dubljini od samih 15-20-30 cm. leži pravo blago oplodjujućih sastojina, kojima bi se biljke mogle lahko okoristiti, kad bi se izpremješale sa mehkotom, a to obradjujuć zemlju s dobrim plugovima baš u dubljini od 20-30 cm. Duboka bi se radnja imala izvesti malo po malo i pomoću mnoštva stajskog gnoja, da se pripomogne smrvljenje jalove zemlje, tako da bi ljekarica, vučac, bob, grahorica, vučiji bob i sve druge biline koje poboljšaju zemlju našle povoljan uspjeh za njihov razvitak, te bi stoga bilo moguće da bude proizvod znatno povećan, ne samo što se tiče žitija, već i